

REV. COUGHLIN UDARIL PO KARDINALU

Vprašuje kardinala O'Connell, ki je kritiziral njegove govore, kaj je storil za socialno izboljšanje. Trdi, da se drži nauk papeža Leona XIII.

DETROIT, 10. dec. — Rev. Fr. Charles Coughlin je včeraj v svojem radio govoru udaril po kardinalu William O'Connellu iz Bostona, starosti katoliške hierarhije v Ameriki, ki je minuli teden ob priliki svojega 75. rojstnega dne napadel Coughlina, čes, da duhovniki, ki skušajo reševati socialne in ekonomske probleme na direkten način, "stopajo na nevarna tla."

Coughlin je vsled tega kardinalu vrzel in obraz očitek, da sam išče reklame v časopisih. Predno se je radijski pridigar lotil kardinala, je izjavil, da je od odgovoren samo svojemu soku in da se je posvetoval z njim o zadevi. Opozoril je tudi kardinala, da izven svoje škofije nima nobene moči nad duhovščino in da nima nobene oblasti govoriti v imenu cele cerkve v Ameriki.

"Njegova kritika, čes, da govorim proti željam svojih cerkvenih predstojnikov, je brez podlage," je dejal Coughlin. "Resnica je, da izvajam ukaz mojega najvišjega cerkvenega predstojnika, papeža Pija XI, s tem da propagiram njegove principe socialne pravičnosti in nauke papeških enciklik. Njegov prednik Leon XIII, je rekel: 'Sleheri duhovnik more vreti v borbo vso energijo in vso moč svoje vzdržnosti. Papež Pij XI. ne samo da podpira duhovščino v tem važnem vprašanju, temveč celo obseja one duhovnike, ki vsled malomarnosti, nevednosti ali kakih drugih razlogov ne poudarjajo vsepoved in ob vsaki priliki nauk Leona XIII."

Coughlin je nato rekel, da duhovniki, ki tega ne vršijo, so ignorantni ali pa molčijo namesto "Kardinal O'Connell ima že 40 let priložnosti, da prakticira socialno pravičnost, toda v vseh teh letih je bil bolj kot gledalec, ki ga je izvršil za decentralizacijo bogastva in za odpravo tistih kričečih krivic, ki omočajo bogatim te dežele, da se redijo na račun revnih. Sedaj pa napada mene, ker delam to, kar bi on sam moral storiti, pa svojo dolžnost zanemarja!"

Uradniki "Strugglers"

Na letni seji društva Strugglers št. 614 SNPJ so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1935: Lindy Lokar, ki je bil to pot že devet let izvoljen za predsednika, podpredsednik Ted Lauric, Frank J. Koss, ki je že pet let izvoljen za tajnika, blagajnik Joseph Zabukovec, zapisničarka Anna Strauss, nadzorni odbor: Leo Perusek, predsednik, John Marolt in Frank Slejko. Kot gost na letni seji je bil Wm. Gutman, iz White Valley, Pa., ki se tu nahaja na obisku.

Dosti snega Prav čedno snežno oedo smo dobili zadnje dni v Clevelandu. Za jutri pa se obeta zopet gorkejšje vreme.

Ostra besedna bitka radi javnega foruma na Public Square v mestni zbornici

Republikanski councilman žigosal županov poskus za preemstititev foruma na jezersko obalo

Včeraj popoldne se je vršila v clevelandski mestni zbornici ena najbolj viharnih debat, kar se jih pomni zadnji čas, ko je zakonodajni odsek zbornice zaslišal zagovornike in nasprotnike resolucije neodvisnega republikanskega councilmana Walter Krewsona proti županu Davisu, ki namerava javni forum, kjer ima vsakdo pravico govoriti, premestiti iz Public Square na zapuščeno jezersko obalo. Davis in Krewson sta si bila v laseh, čim se je zaslišanje začelo. Krewson je vprašal župana, da pojasni razloge za svoje stališče, nakar je župan odvrnil, da se gre predvsem za to, da se Public Square "olepša", ne pa zato, ker je proti svobodi govora. Potem pa se je župan spozabil ter spustil mačka iz žaklja.

"Jaz sem za svobodo govora," je dejal, "ampak ne od strani tujezemcev, ki prihajajo sem, da napadajo vlado Zed. držav. Kadar se najdejo organizacije, ki izživljajo našo zastavo in kriče nad veterani civilne vojne, ki paradirajo na Spominski dan, kot se je nekoč zgodilo, je skrajni čas, da oblasti nastopijo proti temu početju."

Davis je tudi rekel, da so radikali leta 1919 povzročili bombardiranje njegovega doma. Kot znano, se je to zgodilo potem, ko je Davis, ki je bil takrat tudi župan, poslal policijo, ki je s pomočjo Ameriške legije z največjo brutalnostjo razbila pohod socialistov, ki so na prvomajski praznik mirno prikoralali od vseh strani mesta na Public Square. V eksploziji ni bil nihče ranjen.

Krewson je tudi vprašal župana, če je res rekel, da radikali lahko kriče na "divje jezerske valove". Davis je razjarjeno odvrnil, da ni prišel, da bi ga kdo pestil, in je vprašal Krewsona, če se morda ne strinja z Ameriško legijo, ki hoče radikale pomesti s središča mesta. "To ni noben odgovor," je izjavil Krewson, nakar je Davis rekel, da ga listi niso pravilno citirali. Krewson je nato dejal, da nič manj ne veruje v principe, za katere so se borili ameriški vojniki kot župan, ampak da tu se gre za svobodo govora in civilne svobodščine in za nič drugega.

"Po vaši razlagi bi tudi councilmani ne smeli govoriti v mestni zbornici, ker se večina ne strinja z vami," je izjavil Krewson. "Kar se tiče lepote na Public Square, mislim, da je bolj važno, da se ljudem dovoli govoriti. Tudi jaz ne odobravam kričanje na veterane, ampak temu se da priti v okom z ordi-

nanco za zapor v prisilni delavnici za take prestopke." Nato je Krewson okrtal župana radi njegov opazk o "tuzjemcih", nakar je župan odgovoril: "Svoboda govora bi morala biti zajamčena vsem ameriškim državljanom, brez ozira, kje so rojeni. Ampak jaz sem proti temu, da bi forejnjerji napadali ameriške ustanove."

Potem so Davisovo stališče zagovarjali zastopniki "Veteranov tuzjemskih vojen", "Ameriške legije" in pa bivši councilman Christian Bannick, ki je rekel, da govori v imenu republikanskih veteranov. Eden teh je rekel, da če se ne državljanji ne strinjajo z ameriški ustanovami, naj se jih naloži na ladje in pošlje tja, odkoder so prišli! Krewsonovo resolucijo pa so branili zastopniki Federacije malih hišnih posestnikov, komunistične stranke in Sveta brezposelnih.

Zakonodajni odsek ni včeraj glede resolucije podvzel nobene akcije, pač pa je sklenil, da se prihodnji ponedeljek popoldne vrši še eno javno zaslišanje.

ZBOROVANJE ZA POBIJANJE ZLOČINSTVA

WASHINGTON, 10. dec. — Nocoj se je tu otvorilo zborovanje narodnega zavoda za kriminalologijo, ki bo zborovalo več dni pod vodstvom justičnega tajnika Cummingsa. Otvoritveni govor je imel predsednik Roosevelt.

Uradnice št. 10 S. Ž. Z.

Uradnice podružnice št. 10 Slov. Zenske Zveze za prihodnje leto so sledeče: Preds. Louise Milavec, podpredsednica Jennie Kozelj, tajnica Frances Susel, 726 E. 160 St., blagajničarka Filomena Sedaj, zapisničarka Josephine Kovac, nadzornice: Frances Salmich, Louise Čebrown in Agnes Pirc, zastavonoše: Jennie Batic, Gertrude Bokal, rediteljica Katarina Kušlan, zastopnica za Kulturni Vrt Louise Milavec, zastopnice za Skupna društva fare Marije Vnebovzete Frances Salmich in Frances Grill, zastopnice za Slov. Dom na Holmes Ave. Filomena Sedaj in Jennie Kozelj.

Letna seja

Odbor samostojnega društva sv. Evstahija pozivlja vse članke, da se gotovo udeležijo glavne seje, ki se bo vršila 16. dec., ob 9. uri dopoldne. Seja bo bolj važna kot je bila še katara seja tega društva. — Tajnik.

Beograd ni zadovoljen; Jevtič utegne biti prisiljen k resignaciji

BEograd, 10. dec. — Tu obstoji vtis, da bo zunanji minister Bogoljub Jevtič prisiljen k odstopu, ker se mu ni posrečilo priboriti močne mednarodne obodbe za Madžarsko pred Ligo narodov. Kampanjo za Jevtičovo resignacijo vodijo bivši premijer Milan Srškić, bivši zunanji minister Voja Marinković, ki je v sedanjem kabinetu minister brez portfelja, in bivši justični minister Boha Maksimović.

Predno je bila objavljena resolucija Liginega sveta, se je iz zanesljivih virov zvedelo, da nameravajo članice Male entente in Balkanske zveze preklicati trgovinske pogodbe z Madžarsko in izganjati vse Madžare, ako akcija Lige ne bi zadovoljila Jugoslavije. Poprejšnji načrt za izstop iz Lige narodov se je opustilo, ker je temu nasprotovala Čehoslovakija.

Pravi, da Hrvati sprejemajo obtožbo atentata

Predstavniki hrvatske nacionalistične organizacije pa pravi, da dvomi, da kdo v Ameriki ve, kje je bil zasnovan umor.

SHARON, Pa., 10. dec. — Ante Zubak, ki je predsednik hrvatske nacionalistične organizacije v Ameriki, je sinoči izjavil, da je hrvatski narod pripravljen sprejeti odgovornost za umor kralja Aleksandra," akoravno ne verjame, da je komu v Ameriki znano, kje ali kdaj je bil zasnovan načrt za atentat.

"Načrt je utegnil biti napravljen v Južni Ameriki, Evropi ali celo v Afriki," je izjavil Zubak, ki pravi, da njegova organizacija govori v imenu enega milijona Hrvatov v Ameriki." Rekel je tudi, da če bi vsled atentata prišlo do vojne, bi več kot polovica jugoslovanske armade revoltiralo.

Včeraj sta Zubak in kapitan Ante Doshen v imenu svoje organizacije iz Pittsburgha poslala na Ligo narodov zahtevo, da se takoj odredi umik "srbskih čet" iz Hrvatske.

20 mrtvih v požaru v Michiganu

LANSING, Mich., 11. dec. — Danes zgodaj zjutraj je izbruhnil tukaj v hotelu "Kerns" požar, v katerem je našlo smrt nad 20 oseb. V bolnišnicah je 30 opečenih in poškodovanih oseb, med katerimi jih je več, ki se nahajajo v kritičnem stanju. Našlo se je v razvalinah že 10 trupel, pa po s izjemo enega tako sezgana, da je identifikacija nemogoča. Identificirani moski je državni poslanec Henry Howlett, dva druga poslanca pa se pogreša.

Dekle dobilo nagrado

Hrvatsko dekle Miss Goldie Garapic iz E. 185 St., ki je zadnjih šest let in pol zaposlena pri P. A. Geier Co., je pretekli teden dobila prvo nagrado v "football" kontestu, ter bo deležna brezplačne vožnje z aeroplanom v Californijo, kjer bo prisostvovala eni izmed najzanimivejših nogometnih iger. Osebo bo tudi izročila pismo clevelandskega župana Davisa županu Los Angeles.

Seja "Progresivnih"

Vse članice "Progresivnih Slovenk" se opozarja, da se gotovo vdeleže seje, ki se vrši nocoj ob 8. uri zvečer v čitalnici SDD na Waterloo Rd.

Kultura

DRAM. DR "IVAN CANKAR"

Pozor, članice!

Prosi se vse članice dramskega društva "Ivan Cankar", da pridete jutri, to je v sredo zvečer ob 7:30 uri v Cankarjevo sobo, pomagati šivati kostume za otroško igro "Pogumni krojaček" katero vprizori Sola SND v nedeljo, 23. decembra. Ker je za izvršiti mnogo kostumov, se pričakuje vašega sodelovanja. Za vse je dosti dela, zato le pridite. — E. Gorshe, predsednik.

Nocoj je predavanje o Cankarju

Danes ob 7:30 zvečer bo predaval v auditoriju javne knjižnice na E. 55. cesti in St. Clair Ave. Mr. Anthony Klančar, ki si je vzel za predmet "Ivan Cankar, pisatelj razlaščenih." Predavatelj, ki je dovršil znanstvene študije (Bachelor of Science) na univerzi države Illinois, je resen poročevalec slovenske književnosti ter je prevedel v angleščino že več Cankarjevih novel, kakor tudi njegovo farso "Pohujšanje v dolini šentflorijanski," ki je bila lani vprizorjena na odru SND. Cankar je naš največji pisatelj, zato je pričakovati, da se predavanja vdeleži mnogo ljudi. Starši naj opozorijo svoje sinove in hčere, da pridejo na predavanja, ki bo v angleškem jeziku.

NOVA EVIDENCA PROTI HAUPTMANNU

FLEMINGTON, N. J., 10. dec. — Oblasti poročajo, da so izvedeni definitivno dognali, da je lestva, ki je bila najdena prislonsjena ob zid Lindberghovega doma, potem ko je bil ugrabljen njegov vrvorojenec, narejena iz popolnoma enakega lesa kot se ga je našlo na domu Bruno Hauptmanna, ki je obtojen umora Lindberghovega otroka.

FORD BO POTROŠIL 8 MILIJONOV

DEARBORN, Mich., 10. dec. — Henry Ford je danes naznanil, da bo potrošil nadaljnih 8 milijonov dolarjev za povečanje tovarne v River Rouge. Že pred tremi meseci pa je Ford Motor Co. oddala kontrakte za 12 milijonov za zgradbo dveh jeklarskih plavžev in elektrarn. To pomeni, da se bo v teku 10 mesecev potrošilo za izboljšave 20 milijonov dolarjev.

Smrtna kosa

V Charity bolnici je po teden dni trajajoči bolezn preminula Mrs. Anna Sever, rojena Hockevar, preje poročena Melbar, v starosti 58 let. Pokojna je bila doma iz Kalje vasi ter je bivala v Ameriki nad 25 let. Tu zapuša žalujočega soproga Johna, šest sinov, Johna, Franka, Antona, Mike, Louisa in Josepha, ter pet hčera, Anno, Mary, Rose, Agnes in Heleno, ter več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti 3299 E. 79 St., v četrtek zjutraj pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Družini naše iskreno sožalje!

Ugrabljen z doma

Včeraj ob treh so štirje moski prišli na dom 44-letnega Patricia Reilly, 1544 E. 120 St. ki je mestni služabeneč, ga izvabili k vratom pod pretvezo, da je prišel zanj telegram, nato pa so ga odpeljali v Edgewater park in oropali \$46 ter ga vrgli na sneg. Bil je bos in na sebi je imel samo hlače. Ves premrazen se je čez par ur privlekel v mestno napravo za redukcijo kuhinjskih odpadkov, kjer je zaposlen. Zda se nahaja v bolnici v kritičnem stanju.

V bolnici

V Glenville bolnici je bila danes zjutraj s Svetkovo ambulanco odpeljana Mrs. Mary Orehovec, 690 E. 157 St. Prijateljice so vabljene, da jo obiščejo. Nahaja se v Ward 1. Želimo, da bi čim preje popolnoma okrevala!

Jugoslavija in Madžarska sta se pobotali

Sta sprejeli resolucijo sveta Lige narodov, v kateri se izraža "obžalovanje" nad atentatom v Marseillesu. Madžarska obljublja kazen za eventualne krivce.

ZENEVA, 10. dec. — Jugoslavija in Madžarska sta se danes uklonili volji sveta Lige narodov ter sprejeli resolucijo, sprejeto soglasno od Liginega sveta, v kateri se izraža "obžalovanje" nad atentatom v Marseillesu. Vojni oblaki, kateri so se zadnje dni zbirali nad Balkanom in Evropo, so se s tem vsaj začasno razpršili.

Madžarska je v resoluciji v diplomatskem jeziku prošena, da podvzame "kaznilno akcijo proti katerikoli oblasti, katere krivdo bi se ugotovilo" v zvezi z umorom kralja Aleksandra in ministra Barthoua, ki sta 9. oktobra padla pod atentatorskimi kroglami.

V diplomatskih krogih je do zadnjega trenutka vladala silna napetost. Madžarska vlada je dobila zadnji osnutek resolucije pozno zvečer po telefonu. Ligin svet je potem odgodil sejo, medtem ko se je vlada v Budimpešti posvetovala. Vsem se je odvalil težak kamen od srca, ko je madžarski delegat dobil nujno naročilo: "Glasujte za resolucijo."

V jedru je to zmaga za Francijo in Anglijo, ki sta nastopali skupno ter pritisnili na sporni državi, da se uklonita volji Liginega sveta. Diplomati pravijo, da sprava pomeni značilno zmago za Ligo narodov, čes, da je s tem dokazano, da so države pripravljene pristati na koncesije pred Ligo, na katere bi medsebojno nikoli ne pristale.

Resolucija vztraja, da se kaznuje vse one, ki se jih pronajde krivim v zvezi z atentatom, da lje opominja, da je dolžnost vsake države, da niti ne podpihuje niti da ne tolerira na svojem ozemlju "kakršnekoli teroristične aktivnosti, ki ima političen namen", in da morajo vse vlade zatreti čine te vrste, "in pomagati vladam, ki v tem smislu prosijo."

Ligin svet je zavzel stališče, da mednarodni zakon glede zatiranja terorističnih aktivnosti ni dovolj specifičen, da bi se moglo podvzeti mednarodno akcijo v tej zadevi. Sklenil je imenovati komitej izvedencev, ki raj proučuje to vprašanje, sestoječ iz enajstih članov. V tem komiteju bo Madžarska zastopana, ne Jugoslavija.

Tekom današnje debate je prišlo v ospredje tudi vprašanje, kakšnega plemenskega izvora so člani Lige. vsled česar so trenutno grozile nove komplikacije. Turški zunanji minister Rushdi Bey se je zelo razsrdil, ko je romunski zunanji minister Titulescu izjavil, da so Madžari azijsko pleme. Umaknil se je s seje Liginega sveta, potem pa se je vrnil in napravil govor.

"Tukaj se je čulo opazko glede plemenskih izvorov," je rekel turški minister. "Jaz imam tudi čast zastopati narod, ki je azijskega izvora in upam, da ne bo vsled tega nihče metal reflekcije na nas."

Titulescu se je začel smejeti, njemu so se pridružili člani Liginega sveta, poslušalci pa so se smejali in ploskali. Predsednik

je zagrozil, da publiko odstrani iz zborovalne dvorane. Vprašanje revizije meja pa je navzlic spravi glede marseilleskega atentata še vedno zelo delikatno. Madžarska, katero podpira v tem Italija, vztraja, da se mora povojne meje preurediti. Francija je danes predložila osnutek pogodbe za ustanovitev mednarodnega kriminalnega sodišča za zatiranje terorizma. To sodišče ima biti trajno ter bi sestojalo iz petih članov.

Po govorih od strani ministrov Male entente je odgovarjal madžarski delegat Eckhardt, ki je rekel, da sprejema povabilo za sodelovanje z Malo entento, da pa zahteva, da besedam sledijo tudi dejanja. Rekel je, da je kampanja proti Madžarski postala "pravi prag pekla", nato pa nadaljeval:

"Mi podonavski narodi smo tako neizbežno vezani skupaj, da nesreča enega uniči srečo vseh. Mi moramo združeno delati za mir. Resničen mir je nepoznan v Podonavju, ker so njegovi soseselje skušali Madžarski vzeti vsak plas v evropski politiki."

Opazka, ki jo je izrekel madžarski delegat minuli teden, čes, da nekateri narodi nimajo tradicije, zato pa jih skušajo nadomestiti s propagando, je zadel Beneša in Titulescu-a v živo. Dala je očitno povod za Titulescuovo opazko glede plemenskega izvora nekaterih narodov. Jugoslovanski zunanji minister Bogoljub Jevtič se je danes v svojem govoru dotaknil madžarske trditve, da so hrvatski emigranti v Ameriki obsodili kralja Aleksandra na smrt. Dejal je, da je ne tolerira na svojem ozemlju "kakršnekoli teroristične aktivnosti, ki ima političen namen", in da morajo vse vlade zatreti čine te vrste, "in pomagati vladam, ki v tem smislu prosijo."

Resolucija vztraja, da se kaznuje vse one, ki se jih pronajde krivim v zvezi z atentatom, da lje opominja, da je dolžnost vsake države, da niti ne podpihuje niti da ne tolerira na svojem ozemlju "kakršnekoli teroristične aktivnosti, ki ima političen namen", in da morajo vse vlade zatreti čine te vrste, "in pomagati vladam, ki v tem smislu prosijo."

Koledarji

Louis L. Ferfolia, slovenski pogrebnik v Newburghu, 3515 E. 81 St. naznanja, da ima koledarje za leto 1935 na razpolago vsem. Nekaterim so bili koledarji zadnji teden na dom prineseni, drugim pa bodo prihodnji teden. Ako se je pomotoma koga izpustilo, ste prošeni, da sporočite, ali pa pridete sami ponje. Pošlje se jih tudi v stari kraj.

Vile rojenice

Danes zjutraj so vile rojenice obiskale družino Louis in Rose Valentič, 20450 Tracy Ave., ter pustile zalo hčerko. Mati in novorojenka se dobro počutita ter se nahajata doma. Čestitamo!

Zadušnica

V sredo zjutraj ob 8. uri se bo brala zadušnica za pokojnim Louis Sternadom v cerkvi sv. Kristine na Bliss Rd. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Šivalni stroj

Revna družina prosi, če ima kdo še rabljev šivalni stroj. Sporočite v urad "Enakopravnosti."

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV P.T.G. & PUB. CO.
 6231 ST. CLAIR AVE. Henderson 5811
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 VATRO J. GRILL, Editor

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
 za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
 Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
 za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$2.00
 Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
 za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
 za 6 mesecev \$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
 Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DELO MESTO PODPORE

Kakor se pričakuje iz Washingtona, se bo v decembru priobčil nov načrt za pomoč proti nezaposlenosti. S prvimi predznaki približajoče se zime je Federal Relief Emergency administracija začela izdelovati projekte za pomoč nezaposlencem na široki narodni podlagi. FERA priznava, da je cilj nadomestovati direktno podporo s prilikami za delo, in ta cilj se bo izražal v novem načrtu. Že sredi oktobra so odtegnili 1,387,000 ljudi iz seznama onih, ki dobivajo direktne podpore, in jih postavili na "work relief." Svrha načrta je izdelati splošen sistem, po katerem naj se ravna vse države in občine, ki dobivajo federalno pomoč v svoji pomožni akciji za nezaposlence.

Vsled izida novemberskih volitev, ki so pomenjale splošno odobritev predsednikove politike, ni dvoma, da bo novi kongres odobril načrt in prisvojil potrebna sredstva za njegovo izvršitev. Podrobnosti niso še znane, ali pričakuje se zaupno, da bo načrt vključil razširjenje vsenarodnega programa za gradnjo hiš in izčiščenje zastarelih mestnih predelov, nadalje še večji razvoj projektov glede malih farm za industrijalno prebivalstvo (takozvanih "subsistence homesteads"), nadaljevanje CCC taborov in velike projekte za javne gradnje.

Med tem se sedaj od pomožna akcija za nezaposlence izvaja delom potom od pomožnega dela (work relief) in deloma potom direktne podpore v obliki čekov za najemnino, naročil za živež ali potom gotovine. Po sedanjem sistemu država potom svojih agencij in pod lastno odgovornostjo izvršuje to od pomožno akcijo, dočim federalna vlada (FERA) prispeva deloma k stroškom, nikoli več kot 50%. Približno \$142,000,000 federalnega denarja se vsak mesec izplačuje državam za relief. To pa ne pomenja, da FERA omejuje svoje delovanje na razdelitev denarja med države. Izmed teh drugih nalog FERA organizacije naj zlasti omenimo nakup poljedelskih izdelkov, katerih prebitki pritiska cene za farmerja, dočim nezaposleni so v skrajni potrebi teh pridelkov. V to svrhu je bila ustanovljena Federal Surplus Relief Corporation. Ta je nakupila 3,000,000 prašičev, tako da se je 317,000,000 funtov svinjine preneslo k potrebnim nezaposlencem. Razdelila je tudi 20,000,000 funtov govedine, 145,000,000 funtov moke, 1,200,000 ton premoga in velike količine drugih pridelkov.

Minulo zimo je nastalo resno vprašanje v zvezi s sušo, ko se je uvidelo, da ne bo zadosti krme za milijone goved. Agricultural Adjustment Corporation je nakupila več kot 6,500,000 goved in jih premestila tja, kjer je zadosti pašne. Več kot milijon glav je bilo že zaklanih in vse meso se potrebuje za od pomožne potrebnim. Nič se ne prodaja. Železnice so že prevzile več kot 128,000 vozov blaga, ki se označuje kot "poljedelski pribitek." Konserviranje živeža je dalo polno dela raznim tovarnam za konzerve.

Tudi nezaposleni sami izvršujejo del potrebnega predelovanja teh poljedelskih prebitkov. Nezaposleni delajo v raznih konservnih delavnicah, ustanovljenih od relief administracije.

Ljudje, ki so bili dolgo časa nezapo-

(Dalje v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA

Veselica Kluba brezposelnih in njega delovanje

Javnosti je že znano, da se je že leto pet letnega spanja in čakanja "prosperitete," katero so kapitalistični demagogi oznanjali dan za dnem, ter se organizirali v brezposelne klube (W. C. U.). Tako opevane prosperitete še danes ni, in nikjer nobenega znamenja, da se vrne, dokler bo trajal današnji kapitalistični sistem.

Ekzistenca brezposelnih se z vsakim dnem slabša, na tisoče jih je za svoje življenje odvisnih od reliefa. Pri reliefu se pa vršijo diskriminacije, vedoma ali nevedoma, in mnogi morajo napraviti celo križevo pot, predno kaj dobijo. V gotovih slučajih to vzame po več tednov, in nazadnje so še zavrženi — njih prošnja ni uslišana. V takem in podobnem slučaju, če človek nima organizacije, katera bi se potegnila za njega, mora vzeti beraško palico in spat po milim nebom, ali se pa prostovoljno posloviti iz tega sveta; kar jih je že na tisoče storilo v času te depresije.

Brezposelni klub (WCU) ima tozadevni odbor, ki gre k reliefni administraciji in se pogaja za člana, če si sam ali sama ne more. Takih slučajev je imel naš klubov odbor že veliko in vse je skušal rešiti, kolikor je bilo mogoče boljše za prizadete, po danih razmerah, ki vladajo pri Reliefni Administraciji.

V petek 23. novembra je imel Centralni odbor sestanek z odborom okrajne reliefne administracije. Predložil in zagovarjal je program, ki ga je izdelal Narodni Akcijski odbor za demonstracije 24. novembra. Isti dan je tudi odbor poslal telegram v Washington, v katerem je urgiral administracijo, da vključi v svoj program, program Narodnega brezposelnega odbora. (Program je bil že priobčen v tem listu). Pri okrajni Reliefni administraciji so našemu odboru obljubili kooperacijo in celo so ga povabili, da se naj udeležuje njihovih sej. (O poteku sej z okrajnimi reliefnimi avtoritetami bo odbor poročal na sejah kluba brezposelnih).

Kljub brezposelnih pa ni aktivnih samo na reliefnem polju, pač pa ima obširen program, ki je v korist tudi tistih ki delajo in zato jih tudi vabi v svoje vrste — da postanejo člani. Naša zahteve so: Brezposelno zavarovanje, da government apraprira fond za javno dela, 30 urni tednik in \$30 na teden i.t.d.

Za izvajanje akcij teh točk in drugih se potrebuje finančnih sredstev, teh pa brezposelni klub nima. Zato se je sklenilo na seji, da se priredi plesno veselico v petek večer dne 14. decembra, v S. N. domu na St. Clair Ave., da se napravi nekoliko blagajne za nadaljnje delo. Apeliramo na vse, ki delate in na trgovce, da se veselice vdeležite, ter pripomorate do boljšega finančnega uspeha.

Se vidimo v petek večer 14. decembra v S. N. Domu na St. Clair Ave.

Louis Zorko

Umetnostna razstava

Minulo soboto so naši mladi jugoslovanski umetniki otvorili razstavo svojih del v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Zastopani so: Lad Eržen, Frank Janežič, Mildred Kogoj, Mrs. Johanna F. Mally, Anton Vehovec, councilman Mrs. Olga Geršel-Mesnar, Jo-

seph Opalek, Frank T. Suhadolnik in George S. Vojnović. Razstavljenih je okoli sto petdeset najrazličnejših del: slike v olju, pasteli, vezanine, itd. Med njimi je lepo število prvovrstnih stvari. Radi raznolikosti načinov ustvarjanja in pestrosti motivov napravi razstava močan vtis na gledalca. Razstava se nadaljuje vsako popoldne in zvečer do nedelje, 16. decembra. Škoda bi bilo, če bi ta zanimiva dela naših mladih talentov šla mimo nas brez pozornosti, ki je v obilni meri zaslužijo. Oglejmo si to razstavo. Dajmo tem našim mladim umetnikom spodbudo za še boljše in večje bodoče umetniške uspehe. Vstop je prost.

Ivan Zorman

Kako bi si Cleveland lahko prihranil

Mestni očetje kričijo, da ni denarja in kako bodo prihodnje leto mesto ohranili pred katastrofo, ker državljanji niso volili za 3.5 davka za mestne stroške za leto 1935. Kje bi se lahko prihranilo tisoče, tam nočejo pogledati. Meseca julija sem zahteval, da finančni direktor predloži račun, koliko je Cleveland plačal zadnjih 10 let za zavarovalnino in koliko je mesto prejelo od njih. Dobil sem poročilo samo za zadnja tri leta, ker direktor pravi, da ni mogoče dobiti računov od 10 let nazaj, ker so knjige v slabem redu. Računi, katere sem prejel, izkazujejo sledeče:

Mesto Cleveland je plačalo za leto 1932 \$180,969.39
 za leto 1933 162,642.84
 za leto 1934 139,355.00

Skupno v 3 letih je bilo plačanih \$482,967.23

Za vso to varščino so prejeli nazaj \$49,577.29, torej so plačali \$433,389.94, več kot sprejeli kar bo v 10 letih naneslo \$1,410,169.00, brez obresti. Ako bi pred 10 leti dali ta denar na poseben sklad, bi danes imeli ta denar in vse zgube bi bile plačane. Mr. Hopkins, ki pravi, da je manager sistem boljši kot sedanjim, ni videl, kaj je v korist in kje se denar prihrani, ki živi na reliefu in ono, ki je videl pa je, kako se potroši tri milijone in pol za stadium, kateri nam ni za drugega kot za stroške. Jaz bom deloval na to, da se ta sistem ovrže in da mesto v bodoče denar, kateri gre sedaj zavarovalniškim družbam, shrani v posebnem skladu, iz katerega se plača samo za kar je namenjen. Čez 10 let bo ta sklad imel milijon in pol dolarjev, ker kakor kaže poročilo, letno ne dobi mesto več kot povprečno \$17,000 nazaj. Za varovalnino bo ta sklad pokrival, obresti od tega denarja in drugih \$180,000, bo pa mesto lahko porabilo za druge potrebe. Prepričan sem, da če ne bo prevelike opozicije od strani administracije, da se bo to voljno izteklo, ker vsako sejo v zbornici kričijo, kje je denar, kadar pridejo predlogi za zboljšanje mesta. Kakor se sliši, bodo zopet nanovo zahtevali volitve, da bi zvišali davke, da si mesto preskrbi denar za leto 1935. Jaz mislim, da se mora znižati stroški mesta in postaviti program za bodočnost, tak, da ga bodo državljanji podpirali. Ko se bo to storilo, bodo tudi volili za dovolj denarja za mestne potrebe in kadar se gre za davke, mislim, da se naj prime tiste, ki lažje plačajo, ne pa samo majhne lastnike domov.

Anton Vehovec, councilman mu na Waterloo Rd.

32. ward.

Mlad. zbor 'Kanački'

V sredo, dne 28. novembra so stariši in simpatičarji "Kanačkov" pripravili zabaven večer v korist tega mladinskega zbora. Glede vdeležbe se ne moremo hvaliti. Ker iz enega ali drugega razloga ni bila kot smo pričakovali, toda bila je družabna skupina navzoča, kateri smo zelo hvaležni za njih pripomoček do uspeha ta večer. V dolžnost si štejem, da so nekaterim našim prijateljem v imenu Mladinskega zbora "Kanački" javno zahvalim.

V prvi vrsti se hočem zahvaliti našemu pevovodju g. Louis Seme-tu, ki se je vdeležil in tako rađe volje spravil skupaj vse navzoče "Kanačke," da so nastopili ter zapeli "Soča voda je šumela" in vsem znano popularno "Jaz pa ti, pa židana marla." Vsi navzoči so se čudili kako je g. Seme mogel to skupino toliko naučiti v tako kratkem času. — Najlepa hvala tudi dobro znanemu muzikantu Frank Culkar in njegovemu tovarišu, ki sta svirala za ples brezplačno. Ta dva fanta sta izučena godbenika in jih javnosti toplo priporočamo. — Prezreti ne smem direktorija Slov. Del. Dvorane, ki nam je dal dvorano za isti večer skoro brezplačno. — Hvala Mr. John Potokarju, ki je daroval osem zabojev mehke pijače, katere so bili deležni pevci in pevke Mladinskega zbora Kanački. — Priznanje gre tudi naši vrli predsednici Jennie Pugelj, ki je darovala veliko in okusno potico. — Hvala tudi sledečim posebnikom ki so darovali prste prispevke in sicer \$1.00: Rudolf Novak; po 50c: Jennie Bartol, John Samsa, Antonia Počakaj in Anton Traven; po 25c: Jennie Pugelj in Mrs. Strojin. — Torej še enkrat izrekam iskreno hvalo vsem omenjenim, kakor tudi sploh vsem, ki so se vdeležili zabavnega večera, v imenu Mladinskega Zbora "Kanački."

Anna Traven

Protestni shod!

Collinwood, Ohio

Ali naj ljudstvo mirno sprejme vsako breme, ki ga naklada ljudski sovražnik kapitalizem? Prodajni davek zadene ljudstvo, ki živi na reliefu in ono, ki je še delno zaposleno. V tem smislu sklicuje soc. klub št. 49 v sredo večer, 12. decembra v Slov. Del. Domu protestni shod. Govorniki bodo: Sodrug E. Sims, Ben Parker in tudi Matt Petrovič, ki bo govoril radi nameravanega obdavnega podpornih društve, ki so inkorporirana izven države Ohio.

V državi Illinois je tudi governer Horner obdaril ljudstvo z zakonom, ki določa takozvani "sales tax" (prodajni davek), toda vsled silovitega protesta delavcev, je zbornica sprejela ta zakon le začasno. V sredo večer je naša dolžnost, da tudi mi pokažemo, da bremena, ki ga ne moremo prenašati, tudi ne sprejmemo.

Brezposelnost narašča in je že večja kot lani, reliefna podpora se pa manjša. Prodajni davek, ki bo znašal milijone dolarjev na leto, je davek na poltrebščine in zadene v resnici ljudstvo, katero bo še bolj potisnjeno v bežo in pomanjkanje. Kadar bodo delavci izvolili zakonodajo svoje zastopnike, takrat bodo obdavnili dohodke in bogastvo namesto kruha in druga živila in dokler tega ne bo, bo večno romanje v še večji revščini.

Delavci in mali trgovci, udeležite se tega protestnega shoda jutri večer v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd.

A. Skapin

ŠKRAT

Radovedni sinko je vprašal očeta:

"Oče, zakaj pa je Bog ženo nazadnje ustvaril?"

"Zato, dragi moj," ga je počul oče, "ker bi bila drugače vse drugo zahtevala."

#

"Andrejčkov lovec pa je videti nekaj bolan."

"Kaj bi ne bil. Pozvan je na sodnijo za pričo, kjer bo moral pol ure govoriti samo resnico."

#

Novopečeni bogatin je v imenitni družbi in si pri mizi kar z nožem pomaga k ustom. Njegov sosed ga dregne s komolcem.

"Tukaj vendar ne boš jedel z nožem."

"Zakaj ne? Saj od vse gospode tega noben drug ne zna!"

Lep večer je bil!

Cleveland, O.

Dne 5. decembra zvečer je v Slov. Nar. Domu obiskal naše "Slavčke" Miklavž. Nad tisoč otrok je teško pričakovalo ke-daj se bo na odru prikazal Miklavž. Naši Slavčki so pod vodstvom njih pevovodja Mr. Louis Seme-ta podali malo igrice, ki je bila res pomeljiva. Ta večer se je pokazalo, da so "Slavčki" res priljubljeni v naselbini. Miklavž je obdaril otroke z darili in sladkorjem.

Vse se je veselilo, stariši in otroci. Res je lušno videti otroško veselje in marsikateremu so oživali zopet nekdanji spomini otroških let. Vsa čast učitelju Mr. Louis Seme-tu, ki nas je tako presenetil s svojimi "Slavčki," na katere je lahko ponosen, ponosna je tudi vsa slovenska javnost. Otroci so veseli in ponosni, da so pri zboru "Slavčki," vsi tisti, ki še niso zraven, pa imajo še priliko pristopiti, kajti v petju je izobrazil in umetnost jeziku. Zapeta pesmica nas vse csreči, posebno pa če je zapeta iz nedolžnih src. Teška je naloga, katero zvesto izvršuje naš narodni delavec, Mr. Louis Seme, ki je prvi zasnoval idejo, da se moramo zavzeti za našo mladino. On je kakor nalašč za to kajti mladina ga ima rada in ga pazljivo uboga. Mr. Seme je med nami dobrih šest mesecev pa je že ustanovil štiri pevске mladinske zbornice. Naša slovenska metropola na St. Clair Ave. se postavlja s svojimi "Slavčki," collinwoodska naselbina ima svoj mladinski zbor, v naši novi Ljubljani se dvigajo naši Slavčki, v Newburghu se pa nam oglašajo naši Kanački. Narod že teško pričakuje, kedaj bo imel priliko slišati, ko bo zatonela naša slovenska pesem iz tisočernih nedolžnih src v skupnem koncertu. Lep je bil Miklavžev večer, hvala vsem, ki ste kaj pomagali, da smo otroke razveselili.

Hvala našim kuharicam in natakarkjem ter našim muzikantom, ki so nam brezplačno igrali v korist blagajne "Slavčkov." Srčna hvala Mr. John Potokarju, prvemu slovenskemu podjetju za izdelovanje mehke pi-

(Dalje na 3. str)

Vse je samo elektrika!

Na eni zadnjič sej Berlinske medicinske družbe je poročal dr. Munk o nekem svojem odkritju, ki ima značaj znanstvene pravilice. Kihanje je samo električna vključitev, ki spravlja električni naboj kože v red; prehlad je spet nič drugega nego kratki stik, električna motnja v našem organizmu.

Temelj tega dogonetka prehladnega problema, nahoda in kihanja je že samo na sebi zanimivo starejše odkritje. Že prej so našli v različnih delih različno, tako da je med njimi vedno določen potencialni padec. O tem se prepričamo, če položimo nekemu eno elektrodo n. pr. na čelo, drugo v dlan, elektrodi zvezemo z žico, v katero vključimo galvanoskop. Kazalo galvanoskopa zaniha.

Zanimivo je, da je sila in vrsta potencialnega padca individualno različna, toda pri isti osebi se ne spremenijo vse življenje. Naj si damo človeku atopina, ki zavira izločevanje znojja, naj si mu položimo na telo segrevalno posodo, naj si mu zvišamo telesno temperaturo na 40 stopinj; njegov osebni potencialni padec se ne spremenijo niti za las. Na ta način bi bilo naravnost mogoče identificirati zločince, torej neka vrsta električnega daktilograma ali ugotovitev krvne skupine.

A če to identificiranje vseeno ne bo lahko, je vzrok v tem, da bodo zločinci poznali majhen trik, ki jim bo mahoma za nekaj časa spremenil navadni potencialni padec. Položi boste noge v mrzlo ali vročo vodo, izpostavi se prepihu, stori nekaj, kar ti povzroči prehlad, in mahoma bo zašel v tvoj potencialni padec nered. S to ugotovitvijo se baš dosedanja teorija o prehladnih boleznih postavlja na drugo podlago. Niso motnje v toplotni regulaciji kože, niso šok najmanjših žilic ali hipna porast učinkovitosti mikrobnih stvorov, ki vodijo zjedalsko življenje v sluznicah, temveč so enostavna motnja v električnem ravnovesju kože.

A kaj ima kihanje opraviti s tem? Kihanje obnavlja po teoriji dr. Munka prvotno ravnovesje v električni potencialnosti. In sicer v trenutku, kakor kaksna vključitev električnega toka. Prehladjeni zločinci, ki v bodočnosti ne bodo hoteli, da jih identificirajo z galvanometrom, bodo morali paziti torej prav dobro na to, da med proceduro ne kihnejo. Sicer bi bilo po njih. In sedaj tudi razumemo, kakšen globlji pomen ima tista stara fraza "Bog pomagaj!", kadar lihneš. Je upravičena, saj primarna kihanje zdravje, kakor so vedeli že v starih časih. Nerodna je le v toliko, ker je prav in prav zapoznela; ko si kihniš, se je električni naboj tvoje kože že uravnovesil in si s tem nevarnosti prehlada že prilično ubežal.

Naša doba

Pomožni odbor za ublažitev svetovne naloge je izdelal statistiko, iz katere je razvidno, da je v preteklem letu umrlo 2.4 milijona ljudi zaradi gladi, 1.2 milijona oseb pa si je zaradi skrbi za vsakdanjo hrano vzelo življenje.

Iztočasno pa so uničili 1 milijon vagonov žita, 267,000 vagonov kave, 560,000 stotov sladkorja, 50,000 stotov riža in 50 tisoč stotov mesa. Vse to zaradi tega, da bi cene tem živilom preveč ne padle.

Sterilizacija v Nemčiji

Vodja državne bolnišnice pri preiskovanem zaporu v Berlinu dr. Schlegel je podal pregled o dosedanjih sterilizacijah, ki so jih izvršili v tem zavodu, odkar obstoji zakon, torej v teku približno enega leta. Sterilizirali so 111 kaznjencev, v pripravi pa jih imajo ta čas 20. Preden se izvrši operacija, zločinca natančno pregledajo v telesnem in duševnem pogledu, ga fotografirajo in v posebnih primerih posnemajo tudi njegov glas na voščeno ploščo. Operacija sama traja 8 minut.

(Dalje iz 1. kolone)

slenci, najdejo, da njihovo pohištvo razpada in da tudi druge potreščine v hiši izginjajo ali propadajo. Work Relief se tudi briga za to in mnoge državne in mestne relief administracije so postavile delavnice, kjer si ljudje lahko pomagajo v tem pogledu. Namerava se ustanoviti tudi delavnice za predenje in tkanje, izdelovanje klobukov, oblek in tudi čevljev, vse za predelovanje prebitega materiala v korist in rabo nezaposlencev.

Ravno sedaj se vršijo važna posvetovanja za končno izdelovanje velikanskega od pomožnega programa, ki naj se predloži prihodnjemu kongresu. — F.L.S.

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

Ustanovljena 1908 Inkorporirana, 1909

GLAVNI URAD: 255 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS
 Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:
 Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
 John Kvartich, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
 Rudolph Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
 William Rus, tajnik, 255 West 103rd Street, Chicago, Ill.
 Mirko Kubel, blagajnik, 255 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
 Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
 William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.
 Frank Laurich, 10 Linn Ave., So. Burgettstown, Penna.

POBORTNI ODBOR:
 Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
 Steve Mausar, 4439 Washington Street, Denver, Colo.
 Vincent Pugel, 1023 South 56th St., West Allis, Wis.

GLAVNI ZDRAVNIK:
 Dr. F. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

URADNO GLASILO:
 "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vsa pisma in stvari, tiče se organizacije, se naj pošilja na naslov tajnika, denar za Zvezo pa na ime in naslov blagajnika. Pritožbe glede poslovanja upravnega odbora se naj naslavljajo na predsednika nadzornega odbora, pritožbe sporne vsebine pa na predsednika pobortnega odbora. Stvari tiče se uredništva in upravnitva uradnega glasila, se naj pošilja naravnost na naslov "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland Ohio

Zanimive vesti iz stare domovine

Smrtina žrtev fantovskega pretepa.

Iz Višnje gore poročajo žalostno vest o pretepu vinjenih fantov, katerih žrtev je postal 29 letni Jože Matjašič po domače Plešetov iz Luč. Dne 18. novembra zvečer so se iz Mlačevca pripeljali na velikem vozu do Mohoričeve gostilne blizu Žalne vinjeni fantje, in ko so tam nekaj časa ostali v navidez v najbojsem razpoloženju, so obiskali še neko drugo gostilno in se potem ob 11 uri zvečer spet vračali pred Mohoričovo gostilno, ki pa je bila že zaprta. Gostilničar se jim ni odzval ko so ga klicali, naj jim odpre, in so fantje ostali nekaj časa v gručah na cesti blizu gostilne. Brez pravega vzroka je prišlo med njimi do prepripi in po kratkem prerekanju so se spopadli.

Na cesti je obležal 29 letni Jože Matjašič, ker je bil z nožem od zadaj zaboden v vrat. Nekje udeleženci tega žalostnega fantovskega pohoda so povedali, da je ves oblit s krvjo napravil nekaj korakov ter zaklical: "Preveč si me!" Po teh besedah je zgrudil in ko so ga vozili domov v Luče, je med potjo izginil. Orožniki so ubijalca, nekoga 22 letnega fanta, že odvedli v zapore v Višnjo goro.

Oderuh pred sodnijo.

V Velesu v Južni Srbiji so začeli največjega, najpretkanejšega in najnesramnejšega oderu-miša, ki je jemal do 1200 odstotne preostati. Preiskava je dognala, da se je z oderuštvom bavil že njegov ded in njegov oče, a oba nista častita prednika je še da- prekobil njun naslednik Vla-

dišvo, sleparstvo in brezpravno izvrševanje bančnih poslov. Našli so neprijavljenih menic za več milijonov dinarjev in cel kup raznih dragocenosti, na katere je posojal denar. Tako je potem vrdarsko finančno ravnanjstvo obsodilo oderuha na pol milijona dinarjev globe, s čimer pa stvar še ni končana, ker se z njegovim oderuštvom in sleparstvom bavi tudi velesko sodišče.

Preiskava je tudi doslej dognala, da je Vlada Bogdanovič jemal za posojila po 600, 800, in celo 1200 odstotkov obresti. In takih oškodovancev se je doslej prijavilo sodišču že nad 300. Poleg vsega tega pa ga obtožujejo tudi še zaradi cele vrste enakih meničnih sleparstev, kakor je bilo pri trgovcu Andonoviču. Kako neusmiljeno je ta ljudska pijavka izsesavala svoje žrtev, je preznačilno dejstvo, da je neki Adam Ahmedovič moral za 4000 Din posojila vrniti oderuhu nič manj ko 45,000 Din. Tako pač ni bilo čudno, da so oderuhu in hiši rastle milijoni ko gobe.

Bilijon let pojde vse v redu

Ameriški astronom napoveduje zemlji še bilijon let življenja.

Ameriški astronom Humason znova vstati in propasti, Napoeden najsvetitejših med današnjimi, je svetu sporočil tolažljivo vest. Pred 107 leti umrli veliki francoski zvezdoslovec Laplace je nekoč z velikim številnim materialom v roki postavil trditve, da se privlačnostne mo-tnje v svetovju v rednih raz-dobjih izenačijo in da sta trdnost našega osončja in s tem življenje na našem lastnem svetovnem drobcu zajamčena za neizmerno dolge dobe. To trditve, ki sta jo prekontrolirala pred več leti Nemec Schwarzschild in Francoz Poincare, veliki matematič ter bratranec nedavno umrlega državnika, je proučil v zadnjem času tudi Humason in po dolgem, težavnem računanju je prišel do zaključka, da sta red in pravilna pot v našem osončju zasigurana za najmanj bilijon let. Niti zemlja niti katera izmed njenih sopremičnic ne bo v naslednjem bilijonletju skočila s tira.

Vsem se nam bo dobro zdelo, da smo za toliko časa verni pred vsakim iznenadenjem s te strani. Toda, kolikšno dobo predstavlja bilijon let, o tem si bo le redko kdo napravil dobro sliko. Naša pamet tako ogromnega števila direktno ne obseže več. Pomagajmo si posredno. Od gradnje Keopsove piramide je minilo recimo 5000 let. Teh 5000 let obsega v glavnem vso našo znano in dokumentarico ustaljeno zgodovino. Obsega rojstvo in smrt stotine velikih ljudstev, postanek in smrt sijajnih kultur, Hamurabijeve zakone kakor Kantovo filozofijo, viseče vrtove kraljice Semiramide, kakor ameriške nebotičnike, Aleksandrove pohode in svetovno vojno, maratonski tek in brezžično telegrafijo. In ta 5000-letna zgodovina bi se morala opetovati najmanj 200 milijonov krat, preden bi se zgodila kozmična katastrofa, ki jo napoveduje Američanov račun, 200 milijonov krat bi morali Babilon, Tebe, Rim in Atene

UREDNIKOVA POŠTA

(Dalje iz 2. str.)

jače, ki je podaril pet zabojev "popa" v korist naše blagajne. Hvala vsem in vsakemu posebej, posebno pa Franku Grčarju, ki je tako fino Miklavža igral. Posebno se pa zahvaljujemo našemu agilnemu pevo-vodji Mr. Louis Semetu.

Ana Rode

Dan Progresivnih Slovenk

V nedeljo 16. decembra bo dan Progresivnih Slovenk v slovenski metropoli—Clevelandu. Organizirale smo se žene in dekleta v skupni organizaciji pod imenom "Progresivne Slovenke," katere čutimo potrebo za razna skupna delovanja v našem delokrogu. Da se bolj seznanimo z našo javnostjo, bo zato prirejen banket prihodnje nedelje zvečer v spodnji dvorani Slov. Nard. Doma na St. Clair Ave., na katerega se vabi vse cenjene Slovence (ke), da nas posetite ta večer, da bomo skupno praznovali naš dan, naše započeto delo, kateremu je potrebna podpora cele napredne slovenske javnosti.

Časi, ko je žena lahko živila brezskrbno so minuli. Sprememba časa je prinesla zahtevo tudi našim ženam, da smo primora-

Mi imamo

samo še par Roper peči, ki so nekoliko poškodovane in katere vrste so prenehali delati. — Znižane cene. Odprto ob večerih. — 2053 E. 105 St.

BRUSS RADIO SERVICE
 Radio Tubes—Lamps
 6026 St. Clair Ave.
 ENdicott 4324

666 ustavi
 orehlad
 in vročico
 prvi dan
 Glavobol

Tekočina - tableti
 mazilo - nosne kapljice v 30 minutah

Zavarovalnino
 proti
 OGNJU, TATVINI, AV-
 TOMOBILSKIM NESRE-
 CAM itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj
 6401 Superior Ave.
 Polkličite:
 ENdicott 0718
 HEnderson 1218

KAKO

MORETE PRIČAKOVATI ODJEMALCE, ČE JE VAŠA TRGOVINA NEZNANA?

Oglašajte!

LIFE'S BYWAYS

COMIN' UP' BOSSY IN A BOWL - SLAB O' MOO - WITH A SLICE A SQUEAL - CACKLE TWO - SUNNYSIDE UP

Buy handkerchiefs with what it saves

LISTERINE TOOTH PASTE 25¢

WEAK AND SKINNY MEN, WOMEN AND CHILDREN

Saved by new Vitamins of Cod Liver Oil in tasteless tablets.

Save your money! Buy what it saves!

LISTERINE TOOTH PASTE 25¢

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

WEAK AND SKINNY MEN, WOMEN AND CHILDREN

Saved by new Vitamins of Cod Liver Oil in tasteless tablets.

Save your money! Buy what it saves!

LISTERINE TOOTH PASTE 25¢

Pisana mati

Povest

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

Mlakar gre res pod streho, kjer se je navadno sušilo svinjsko meso in prestraši se, ko dobi vse prazno. Kri mu šine v glavo, ko se zave, kaj se godi za njegovim hrbtom. Ali naj bi bil mar še zdaj dvomil, da njegova žena ni dobra gospodinja, ampak zapravljivka? Pri srcu ga je zbolelo in nehote se je spomnil zopet rajne žene. In vedel je, da se je bo spomnil še mnogo, mnogokrat, akoravno mu je rekla na smrtni postelji, da naj mu nobena misel nanjo ne kali veselja. Ah, res, kako veselje je bilo to! O vedel je, vedel, da bo še često mislil na njo, ki jo je trpinčil, ki jo je spravil v prerani grob, vedel, da se bo še često kesal. Grozno mu je bilo pri srcu, ako je primerjal in ako je pomislil, kaj počenja ta njegova žena, ki jo je zoper voljo, zoper prošnje očetove privedel na dom. In vendar je slutil, šele pol resnice! Že večkrat je bil opazil, da njegova žena pri mizi malo je, tako malo, da bi od tega, kar je použila vprico njega, niti živeti ne mogla, kaj še tako debelila se. In bil je zdaj bolj nego kdaj prepričan, da se posebka ter v svoji sebičnosti čez mero zapravlja. Da ji pri tem posebkanju in zapravljanju kdo pomaga, kaj takega bi mu niti v sanjah ne bilo prišlo na misel. A bilo je že to, o čemer je bil prepričan, dovolj! Vse je kipele po njem in zopet je čutil potrebo, da bi dal na glasen način duška svojemu gnevu in jezici, ki ga je trla. Toda ni smel, ni smel zaradi očeta in zaradi ljudi. Saj se mu je itak že dozdevalo, da kažejo s prstom za njim in da se mu posmehujejo. Ne, ljudem se ni smel dati še bolj v zobe in očetu ni smel nuditi prilike, da bi mu bil dejal: "Ali vidiš, moj sin? ... Ti nisiem li pravil? Mar ni prišlo vse po mojih besedah?" Ne, ne do tega ne smel priti, molčati je moral, treba je bilo obračunati samo z njo, in sicer kolikor mogoče po tihem in brez hrupa.

Ko stopi izpod strehe, mu zakliče žena porogljivo nasproti: "No, kako pa to, da prihajaš prazen? Mislila sem, da prineseš kdo ve koliko doli, pa nisi dobil ničesar, kakor videti!" Bila je srdita, ker je nameraval mož ostati popoldne doma,

na njo je čakal Italijan pri Kljukcu. Bila je ravno tisto popoldne snela zadnji kos svinjine zanj, in akoravno je videla, da je mož zaradi tujega gosta v zadregi, mu ga vendar ni hotela pokazati. Tujec ji je bil že davno več nego mož, in zdaj ni mislila na nič drugega, nego kako bi moža pregnala z doma. Zato tudi ni skušala z jokom in lepimi besedami prikriti svoje krivde, kakor je bila sicer njena navada, ampak je govorila pikro in zbadljivo, dobro vedoč, da se bo njen mož premagoval zaradi tujega človeka in da ne bo vzrojl nad njo, ampak kvečjemu pobegnul. In nakana se ji je posrečila.

Mlakar je strmel nad nesramnostjo svoje žene, a rekel ni v tem hipu nič. Poklical je gosta in odšel z njim v gostilno, in sicer čez dolgo zopet k štefinu, očetu njegove prve žene. Mlakarica pa je stekla h Kljukcu, kjer jo je že nestrpno čakal Italijan. Še tistega večera pa je pozval Mlakar svojo ženo na odgovor.

"Povej, kam je prešlo meso?"

"Kam je prešlo meso! Hahaha, to je res dobro! Jaz naj vem za vse! Morda hočeš, da naj stojim neprenehoma pod streho in pazim na tiste revne kosti. Saj itak vse skupaj ni bilo dosti vredno."

"Vredno ali ne vredno," zahrlni Mlakar z zamoklim glasom. "Bilo je in zdaj ga ni, a jaz hočem vedeti, kam je izginilo. Ne delaj se mi tako nevedna! Ti veš in noben drugi! Ali misliš, da sem tako nespameten? Prazna vreča ni še nikdar stala pokoncu! Zdaj mi je jasno, zakaj ti ne diši nobena jed, kadar smo skupaj pri mizi..."

Mlakarici je postalo vroče. Pomagati si ni vedela drugače, nego da je začela kričati in vpitati na vse grlo. Ker ni imela pametnih razlogov, s katerimi bi bila svojega moža prepričala, ga je skušala ugnati s krikom. In res ga je spravila v zadrego. Bal se je, da ne bi kdo slišal, kako se prepričata in silnil je skozi zobe:

"Molči in ne deri se!" Pri tem jo je prijel za ramo in jo stresel da je odletavala z ene strani v drugo.

Ona pa se ni menila za nje-

govo svarilo, temveč je kričala še bolj.

"Jaz sem torej tista, ki je požrla vse; jaz sama, hahaha! — Saj bila bi lahko! Koliko je pa bilo? Ah, tako revščina, kakor je tukaj pri nas!"

"To je pri tebi revščina? Ti nehvaležnica! Namesto da bi bila vesela..."

Mlakarja ni mogel huje jeziti, kakor če mu je očital kdo revščino. To je njegova žena menda vedela, kajti ponovila je:

"Revščina, revščina, pa še kak! In še vesela naj bi bila? — Zakaj neki? Ali mar, ker si me ti vzel? Da bi me le ne bil! Kolkosem imela boljših, mlajših in takih na ponudbo, da so kaj imeli!"

"Ali boš tiho?"

"Nič ne bom tiho! Glejte, glejte, kaj se to skuha zaradi tistih par kosov mesa! Kakor bi ne bila že Velika noč in dosti drugih praznikov za nami, ko smo jedli svinjino! In če je kaj zmanjkalo, sem li mar jaz sama tukaj? Kaj pa hlapec in dekla? Ali mar ne gresta pod streho, kadar se jima zljubi? Ali si že kdaj pogledal za njima? Pa kako bi prišlo tebi kaj takega na misel! Saj ni mogoče, da bi kdo drugi kaj izmaknil! Tatica sem samo jaz, jaz..."

Jernej je bil stopil ravno o pravem času pred vežo, da je slišal, kako je Mlakarica njega dolžila tatvine. Kaj hujšega bi mu ne bil mogel prizadeti, kajti Jernej ni bil samo poštenjak, ampak je bil tudi ponosen na svojo poštenost. Prvi hip je bil ves trd od jeze, tako, da se ni mogel ganiti z mesta. A tudi ko si je bil nekoliko opomogel, ni vedel prav, kaj naj stori. Enkrat je hotel stopiti že v vežo ter povedati Mlakarici vprico njene ga moža svoje mnenje. Toda premislil si je, kakor bi se bal, da bi ne šel v svojem srdu predalet. Vrnil se je pred hlev, iz katerega je bila ravnokar Mica stopila s polno goličo mleka v roki. Komaj pa je Jernej dekle zagledal, je vzrojil:

O da bi jo devet z vrhom nakopičenih mernikov zelenih..."

"Za božjo voljo, kaj pa je spet!" vzklikne prestašena Mica. "Torej danes boš pa z deveticami začel?"

"Naj začnem s komur hočem! Jazen sem, pa je! Saj pravim, no

kaj takega!" In iznova je vzrojil; "O, da bi jo devetindevedeset mernikov zelenih..."

"I tak reci vendar takoj 'kucharjev', da se ne bom tako bala!"

"E, kaj se boš bala!" se zadržere Jernej. "Sicer so pa kuharji preveč nedolžne živalice za takega hudimana! Najmanj gadje bi morali biti in prav tisti ki imajo rožiček na glavi!"

"Gadje pa zeleni niso..."

"Naj bodo pa pisani! No, če v tej ženski ne tiči tisti, ki hodi v zelenih hlačah okoli, pa nečem nič!"

"Za pet ran božjih, kako si hudoben!"

"Zdaj sem pa jaz hudoben! Naj pa bom, no! Ali toliko ti rečem: za to hišo ne mignem jaz niti z mezincom več! Bog naj me kaznuje, če primem še za kako delo tukaj!"

"Jezus Marija, nikar se ne zarekaj, greh je to!" ga zaprosi Mica. "Raje povej, kaj se je dogodilo?"

"Kaj se je dogodilo! He, tatem so prišli na sled pri nas! Jih že imajo! Jaz sem tat, ti pa tatica! Zdaj menda veš, pri čem si! Če je tebi prav, da te obkladajo s takimi priimki, meni ni!..."

Mica osupne. "Kaj praviš? ... Ti tat in jaz tatica? — Kdo trdi to?"

"Tista tvoja ljubezniva gospodinja, tisto presneto Adamovo rebro, tisti peklenšček v ženski podobi! Hej, jaz tat! Taki smo, vidiš na svetu! Človek je priden, je pošten, naposled pride pa tako! Svoj živ dan nisem nikomur nič premaknil, svoj živ dan si nisem tudi ne za las prilastil tujega blaga, zdaj me ta vrazjevka pa tatvine dolži!"

Pri zadnjih besedah se je bil priključil Mlakar. "No, kaj stojiš tukaj?" vpraša osorno. Ponzalo se mu je, da je še jezen, kajti glas se mu je tresel. "Pa že zopet opravljata koga!"

"O seveda, midva opravljava! Drugi govore pa resnico!" se odreže Jernej.

Mlakar pa je bil danes na kratko nasajen, zato reče, ne da bi bil natančneje premislil hlačeve besede:

"Glejta, da mi prideta s poti!"

"Kar se tiče mene, pojdem takoj s poti!" odvrne Jernej. "Samo dajte mi, kar mi gre, pa pojdem! Prav nič me ne bo treba goniti!"

"Kaj blebata?" vpraša zdaj Mlakar. Bil je srdit, a te besede so ga iznenadile, kajti ni vedel, da je Jernej slišal žene besede.

"Kaj blebta? .. blebta?" ponavlja Jernej. "Jaz nič ne blebta, ampak drugi blebtajo in jaz imam tega blebetanja zadosti, zato grem in še prav precej! Kar pa sem zaslužil, tega ne pustim! Nečem, da bi drugi pili za moje žulje in se dobro imeli. Moj zaslužek mi dajte, potem pa mir besedi!"

Mlakarju se je nekaj posvetilo. Vedel je, da se je zgodila hlapecu krivica; a bil je preveč slabe volje, da bi se bil danes pogajal z njim. Vendar mu reče z nekoliko mehkejšim glasom:

"Kdor stiče, ta stakne in kdor vleče na ušesa, zmeraj kaj sliši! Prav ti je! Toda zdaj se ne obojavljaj in skoči h kovaču pogledat, če je že okoval voz. Jutri ga bomo potrebovali. Ako ga še ni, naj vstane zgodaj in popravi, kar treba."

"Jaz ne grem nikamor več po vaših poveljih!" odvrne Jernej odločno. "V hiši, kjer imajo mene za tatu, ne ostanem jaz za

ves svet ne in si tudi nič več ukazovati ne dam! Kar reko se bo: "Pojdi!" jaz bom pa ubogal, pa v žep vtaknil vse tisto! Ko bi bil jaz tak osel! Ali misem?"

"Kaj pa si drugega, kot osel!" (Dalje prihodnje)

DEAFENED HEAR

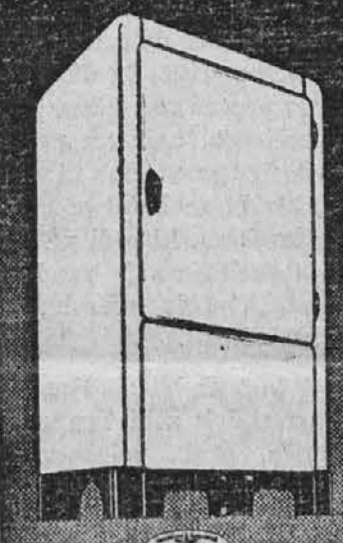
Without Ear Drums
New Amplified Acousticon uses a new auditory path — bone conduction, detouring ear canal and middle ear mechanism. You can hear conversation from all angles and at greater distance, enjoy radio, talks, church services, happy releases from present handicap. Complete information and Free Booklet "Deafness" on request, write—
ACOUSTICON
AMPLIFIED HEARING AIDS
580 FIFTH AVE., NEW YORK, N. Y.

THE ROLLATOR IS THE REASON!

Norge all-time sales records were broken this year when SEVENTEEN SOLID TRAINLOADS were sold in one month!

Samo Norge ledenica ima tisti močni hladilni mehanizem, kateri vstane manj, da jo lastarjete kot pa da ste brajnje. Vi lahko dobite Norge Rollator ledenico za današnjo nizko ceno, in takoj boste pričeli hraniti denar. Prihranite in postrežba ledenice se bodo nadaljevala dan za dnem, leto in letom.

Nov Norge model je močna ledenica in prostorna. Norge ledenice kupite, ako takoj vplačate nekaj, ostalo na primerna odplačila.

NORGE
Rollator refrigeration
SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-05 SUPERIOR AVE.
"PRI NAS SI PRIHRANITE DENAR"

Sews FORWARD OR BACKWARD

Makes the same perfect Singer stitch in either direction. Little lever changes direction instantly, and regulates exact number of stitches per inch. Darns, embroiders like magic. Winds bobbin as you sew. Large capacity round bobbin. Light running. New model stand and cabinet. Surprisingly low in price. Easy terms.

SINGER
Erasmus Gorshe
1030 East 66th Place
Corner St. Clair
HEnd. 4245

LIFE'S BYWAYS

SITTING OUT THE DANCE WITH THE WIT. THE POET. CAVE MAN FOOTBALL TACKLE. A-A-A-H! BUT - THE ARTIST! TECHNIQUE.

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

"I Can Work Every Day Now"

If you must be on the job EVERY DAY, take Lydia E. Pinkham's Tablets. They relieve periodic pain and discomfort. If you take them regularly... and if yours is not a surgical case... you should be able to avoid periodic upsets, because this medicine helps to correct the CAUSE of your trouble.

"I am a factory worker. I was weak and nervous and my stomach and back pained me severely, but since I took Lydia E. Pinkham's Tablets the pains don't appear anymore." — Miss Helen Kolaski, 3906 N. Christiana Ave., Chicago, Ill.

"I took your Tablets for painful periods. My back ached and I had cramping pains. This medicine relieved the pain immediately. I am able to do my work now." — Mrs. C. C. Woodard, Route 5, Box 71, Moulton, Ala.

LYDIA E. PINKHAM'S TABLETS
Ask Your Druggist for the 50¢ size

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost
6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811